

Witaj obywatelu Europy! Zapraszamy cię do zapoznania się z pakietem szkoleniowym poświęconym obywatelstwu europejskiemu. Temat tej publikacji wydaje się obecnie zajmować umysły wielu ludzi, mamy nadzieję, że i tobie nie pozostaje on obojętny.

W umowie partnerskiej dotyczącej europejskiego szkolenia pracowników młodzieżowych Rada Europy i Komisja Europejska stwierdziły, że kwestia obywatelstwa europejskiego jest priorytetem. Dlatego myślimy, że warto postawić sobie następujące pytania: Jak możemy zachęcić młodych ludzi do większego zaangażowania w sprawy społeczne? Z czego wynika tak duże rozczarowanie tradycyjną polityką i brak zainteresowania nią? Jakie znaczenie ma dla ludzi Europa jako wspólnota, czy czują się jej częścią? Dlaczego tak niewielu młodych ludzi bierze udział w wyborach europejskich? Czy Europa ma przed sobą przyszłość?

Rozczarowanie i frustracja spowodowane współczesną polityką są zauważalne w Europie przede wszystkim wśród młodych ludzi. Wydaje się, że przywódcom politycznym brakuje wizji i pasji dla realizacji ważnych celów. Jako reprezentanci naszego społeczeństwa powinni oni być pionierami. Tymczasem postrzegani są raczej jako skorumpowani słudzy systemu gospodarczego, a nie wzory do naśladowania. Dzieje się tak między innymi dlatego, że rządzące partie polityczne nie potrafią wprowadzić fundamentalnych zmian, koniecznych z punktu widzenia nadchodzącego nieuchronnie procesu globalizacji.

Inaczej jest w wypadku młodych ludzi. Wielu z nich ma swoje ideały, wizje i pasje. Wyrażają je na wiele sposobów, występując w roli aktywnych obywateli poza formalnymi strukturami demokratycznymi. Młodzież dostrzega problemy i pragnie zmian. Jednak nasi politycy nie potrafią wyjść naprzeciw tym inicjatywom. W związku z tym rodzi się wiele pytań: Jeżeli ludzie chcą działać, to na jakim poziomie powinni się zaangażować? Co robić w obliczu poważnych problemów globalnych i jaką rolę w ich rozwiązywaniu mogą odegrać lokalne organizacje młodzieżowe?

W tym miejscu warto zauważyć, że idealnym pomostem w rozwiązywaniu takich problemów może stać się Europa, jako ponadnarodowa przestrzeń dla komunikacji, działania, poszukiwań, nauki i zaangażowania. Wiadomo przecież, że w zglobalizowanym świecie państwa narodowe mają coraz mniejsze znaczenie.

Za ideą zjednoczenia przemawiają także względy historyczne. Wszyscy doskonale pamiętamy, że kiedyś sąsiedzi walczyli przeciwko sąsiadowi, a młodzi Europejczycy szli na wojnę, by zabijać swoich rówieśników. W najnowszej historii również nie brakuje obrazów smutku i zniszczenia. Rozwijanie idei obywatelstwa europejskiego to zatem inwestycja w przyszłość tak, abyśmy my i nasze dzieci nie musieli walczyć przeciw innym Europejczykom.

To ważna chwila dla Europy. Unia Europejska powiększyła się o nowych członków. A jak wiadomo, czas zmian zawsze niesie ze sobą szanse i zagrożenia. Szanse to na przykład: możliwość łatwiejszego podróżowania i nawiązywania kontaktów pomiędzy młodymi ludźmi z całej Europy, szansa poznawania życia w innych kulturach i społeczeństwach, poszerzania horyzontów i rozwijania umiejętności radzenia sobie z różnicami i złożonością, z którymi się spotykamy. Natomiast zagrożenia mogą wynikać z różnorodności, i to zarówno tych najbardziej widocznych, dotyczących zachowań, jak i tych głębszych – powstających na poziomie kulturowym. Na to wszystko nakłada się dodatkowo wyzwanie związane z integracją państw narodowych w większy blok polityczny.

Jakie elementy powinno wobec tego zawierać kształcenie na rzecz obywatelstwa europejskiego? Przede wszystkim trzeba zadbać o to, aby tożsamość europejska oparta była na szacunku dla innych i aby nie doszło do jej wypaczenia, wzorem tożsamości narodowej (nacjonalizm). Europa powinna stać się forum, na którym działać będziemy na bazie wspólnych wartości; zarówno w Europie, jak i poza nią – gdziekolwiek uznamy to za możliwe.

Celem niniejszego pakietu szkoleniowego jest pomoc osobom pracującym w Europie z młodymi ludźmi (zarówno z grupami wielo- jak i jednonarodowymi) w prowadzeniu działań na rzecz obywatelstwa europejskiego.

Wiążemy duże nadzieje z niniejszą publikacją. Mamy nadzieję, że docenisz otwarty charakter tego pakietu szkoleniowego i że skłoni cię on do refleksji. Celowo nie dajemy gotowych recept – zachęcamy do improwizacji. Chcemy pobudzić do myślenia i zadawania pytań, wzbudzić ciekawość oraz chęć uczenia się i eksperymentowania. Wierzymy, że pakiet ten pomoże ci odnaleźć się w pracy, a przekazaną tu wiedzę będziesz mógł odnieść do rzeczywistości, w której będzie trzeba działać.

Niniejszy pakiet szkoleniowy nie ożyje bez twojego zaangażowania. Mamy nadzieję, że jego lektura sprawi ci przyjemność, a zaczerpniętą wiedzę będziesz wykorzystywał w praktyce. Nie zatrzymuj się więc – w myśleniu, działaniu i nauce. Bo przecież wszystko na świecie jest w trakcie tworzenia...

Autorzy pakietu szkoleniowego

Miguel Angel García López

Andreas Karsten

Peter Merry

Yael Ohana

Alison Straker